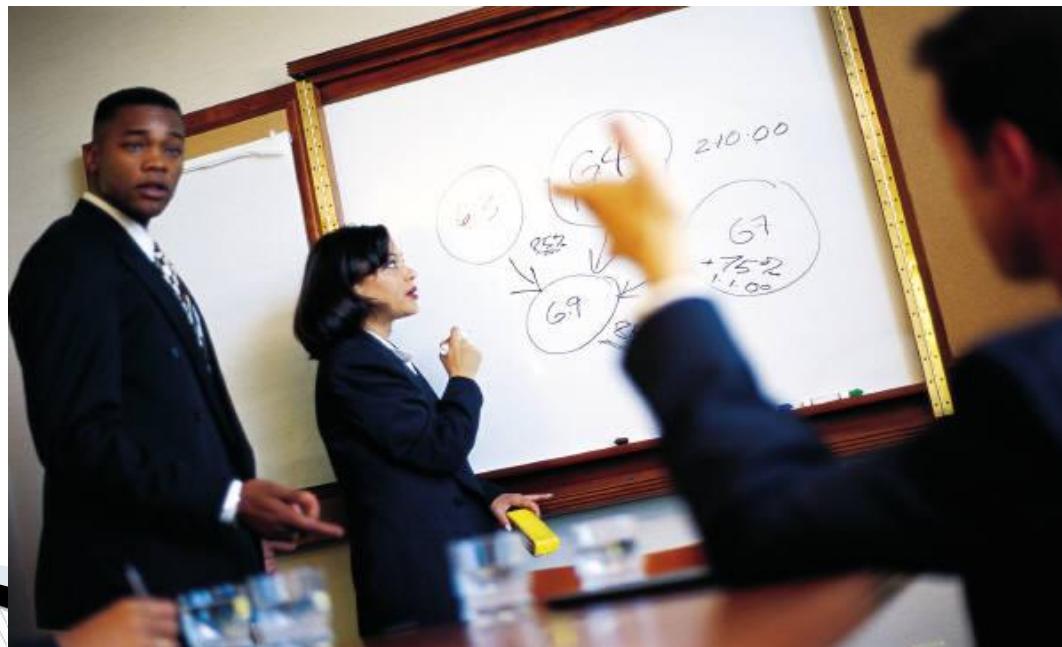


# *Жалакының құқықтық реттегу.*

- 1. Жалакының ұғымы және оның реттегу әдістері.*
- 2. Жалакылар жүйесі.*
- 3. Жалакы төлеудің тәртібі мен мерзімдері.*

**Жалакы** – бұл жұмысқердің біліктілігіне, орындалатын жұмыстың күрделілігіне, санына, сапасына және жағдайларына қарай еңбекі үшін төленетін сыйакы, сондай-ақ өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер.



*Жұмыскерлердің  
еңбекіне ақы төлеу  
саласындағы*

*мемлекеттік  
кепілдіктер*

*мыналарды  
қамтиды:*





**Жұмыскердің  
айлық  
жалақысының  
мөлшері**



**жұмыскердің  
біліктілігіне**



**орындалатын  
жұмыстың  
күрделілігіне**



**санына және  
сапасына**

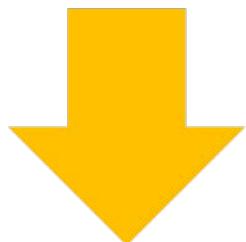


**еңбек  
жаддайларына  
қарай**



**сарапанып  
белгіленеді.**

*Еңбек міндеттерін  
орындаған  
жұмыскердің айлық  
жалақысының  
мөлшері*

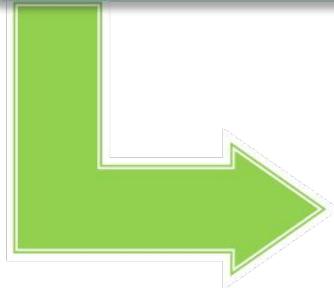


*тиісті қаржы  
жылына арналған  
респубикалық  
бюджет туралы  
ҚР заңында  
белгіленген*

*айлық жалақының  
ең төмен  
мөлшерінен кем  
болмайды.*

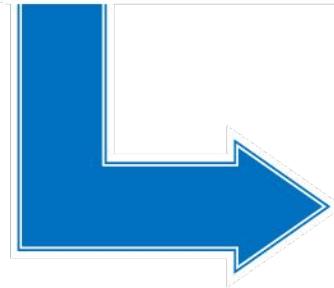
**Жалақының ең төмен мөлшерін белгілеу:**

- *тиісті қаржы жылына арналған*



**Республикалық бюджет туралы  
ҚР заңында**

- *жыл сайын белгіленетін айлық жалақының ең төмен мөлшері*



**ең төмен күнкөріс деңгейінен кем болмауга тиіс**

- *және жұмыс істелген уақытқа пропорционалды түрде төленеді.*

## 2015 жылғы көрсеткіш

1. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жәрдемақыларды және өзге де əлеуметтік төлемдерді есептеу үшін, сондай-ақ айыппұл санкцияларын, салықтар мен басқа да төлемдерді қолдану үшін айлық есептік көрсеткіш (АЕК) – **1982** теңге.
2. Жалақының ең төменгі мөлшері (ЖТМ) – **21 364** теңге.
3. Мемлекеттік базалық зейнетақы төлемінің мөлшері (МБЗ) – **11 182** теңге.
4. Зейнетақының ең төменгі мөлшері – **23 692** теңге.
5. Базалық əлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу үшін ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасы – **21 364**

## 2016 жылғы көрсеткіш

1. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жәрдемақыларды және өзге де әлеуметтік төлемдерді есептеу үшін, сондай-ақ айыппұл санкцияларын, салықтар мен басқа да төлемдерді қолдану үшін айлық есептік көрсеткіш (АЕК) – **2 121 теңге.**
2. Жалақының ең төменгі мөлшері (ЖТМ) – **22 859** теңге.
3. Мемлекеттік базалық зейнетақы төлемінің мөлшері (МБЗ) – **11 965** теңге.
4. Зейнетақының ең төменгі мөлшері – **25 824** теңге.
5. Базалық әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу үшін ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасы – **22 859** теңге.



**Жұмыскерге  
жалақы жұмыс  
берушідегі  
қолданыстағы**

• *еңбекке ақы төлеу жүйелеріне  
сәйкес еңбек шартында  
белгіленеді.*

**Еңбекке ақы  
төлеу  
жүйесі**

• *еңбек, ұжымдық  
шарттардың  
талараптарында және  
(немесе) жұмыс  
берушінің актілерінде  
айқындалады.*

**Жұмыс беруші  
жұмыскерлердің**

• *өндіріс тиімділігі мен  
орындалатын жұмыстардың  
сапасын жоогарлатуға  
мүдделілігін арттыруды  
кушейту үшін сыйлықақы беру  
жүйелерін, еңбекті  
ынталандырудың басқа  
нысандарын енгізе алады.*

*Жалақы ҚР  
ұлттық  
валютасында  
ақшалай  
нысанда  
белгіленеді*

*айына бір  
реттен  
сиретпей*

*келесі айдың  
бірінші  
онкүндігінен  
кешиктірілмей  
төленеді.*

*Жалақы  
төлеудің  
тәртібі мен  
мерзімдері*

*Жалақы төленетін күн еңбек шартында көзделеді.*

*Жалақы төленетін күн демалыс немесе мереке күндеріне тура келген кезде*

*төлем олардың қарсаңында жүргізіледі.*

*Жалақы төлеудің тәртібі мен мерзімдері*

*құрамдас бөліктері, жүргізілген ұстап қалулардың мөлшерлері мен негіздері туралы*

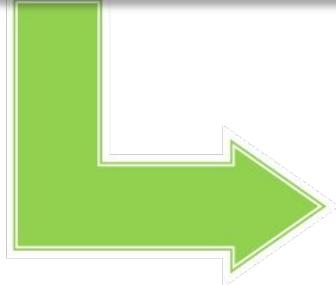
*оның ішінде ұстап қалынған және аударылған міндетті зейнетақы жарналары туралы, сондай-ақ төленуге тиісті жалпы ақша сомасы туралы*

*мәліметтерді жазбаша немесе электрондық нысандада ай сайын хабарлауга міндетті.*

*Жалақы төлеу кезінде жұмыс беруші әрбір жұмыскерге тиісті кезең ішінде оған тиесілі жалақының*

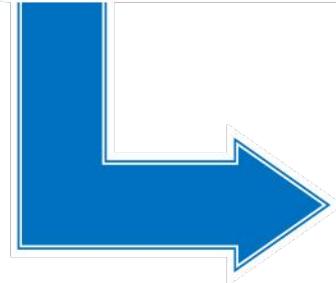
*Жұмыс беруші  
жалақыны толық  
көлемде және  
еңбек шартында  
белгіленген  
мерзімдерде*

- *төлемеген кезде  
жұмыс беруші  
ҚР заңдарына  
сәйкес  
жасауаттылықта  
болады.*



*Жұмыс беруші  
толем кідіртілген  
кезең үшін*

- *жұмыскерге  
берешек пен  
өсімпұл төлейді.*



*Еңбек шарты  
тқтатылған  
кезде жұмыс  
берушіден  
жұмыскерге  
тиісілі сомаларды  
төлеу ол  
тоқтатылғаннан  
кейін*

- *З жұмыс күннен  
кешиктірілмей  
жүргізіледі.*